

Hofstra

Als wij van het punt van de ziektekosten overstappen naar de eindejaarsuitkering, krijgen wij natuurlijk hetzelfde. Waarom krijg je een eindejaarsuitkering? Dat is om de extra kosten met de kerst een beetje te vergoeden. Als je weinig verdient, drukken die kosten zwaarder op je loon. De minister kan er dus van op aan dat die uitspraak er vervolgens ook komt. Het lijkt ons daarom nodig dat wij hier als wetgever nog eens bekijken of het met deze formulering wel gelukt is om het probleem op te lossen dat wij wilden oplossen.

Ik stel nog een paar aanvullende vragen. Welke formele status heeft de Commissie gelijke behandeling? Is het waar dat deze uitspraak ook dwingende consequenties heeft of kan hebben voor de private sector? Betekent dit niet dat deeltijdwerk onnodig duur wordt en dat daardoor de verdere uitbreiding van deeltijdwerk wordt bemoeilijkt? Is dat niet zeer ongewenst?

Ten slotte vraag ik de minister of het kabinet, rekening houdend met de verantwoordelijkheid van andere ministers, de Kamer op korte termijn wil informeren over de consequenties van deze uitspraak. Kan het kabinet daarbij ook een overzicht verstrekken van allerlei andere regelingen die in de arbeidsvoorwaarden van het Rijk zitten en waarbij wij naar mijn smaak nog met meer van dit soort ongelukkige – dit woord komt uiteraard voor mijn verantwoording – uitspraken kunnen worden geconfronteerd.

Minister **Melkert**: Voorzitter! Ik herinner me ook heel goed de discussie die wij toen hebben gehad over eindejaarsuitkeringen en, naar ik meen, over overwerkvergoedingen; daar hebben we toen lang bij stilgestaan. Ik heb geen aanleiding iets terug te nemen van hetgeen ik toen gezegd heb. Toch wil ik de heer Hofstra er wel op wijzen dat als je kijkt naar de overwegingen die de Commissie gelijke behandeling bij de beoordeling van deze kwestie van ziektekostenvergoeding hanteert, het nog niet zo eenvoudig is als misschien in de keuze van zijn bewoordingen besloten ligt. Immers, de commissie overweegt onder meer, zoals zij dat noemt, de vergelijkbare positie met mensen die een particuliere verzekering hebben

afgesloten en daarover een tegemoetkoming krijgen, en het feit dat die tegemoetkoming niet gerelateerd is aan de hoogte van het salaris. Daarmee geef ik overigens geen oordeel over wat de commissie erover zegt, maar wil ik aangeven dat de overwegingen vaak wat gecompliceerder zijn dan de helderheid die de heer Hofstra suggereert met de voorbeelden die hij gaf en die wij toen hebben besproken; voorbeelden, die naar mijn mening eenduidiger waren dan de onderhavige kwestie.

Ik ben niet van mening dat deze uitspraak op zichzelf gevolgen zou behoeven of behoren te hebben voor de wet. Het is logisch – het zij nogmaals gezegd – dat werknemers en werkneemsters in het verkeer met de werkgever uitzoeken, eventueel door middel van het vragen van een uitspraak van de Commissie gelijke behandeling en eventueel door de stap naar de rechter te zetten, wat in specifieke situaties de interpretatie van de wet is. Laten we ook niet de illusie hebben dat wij hier in de Kamer voor elk geval dat zich kan voordoen, een antwoord paraat zouden hebben, aangevende hoe het er dan uit zou moeten zien; dat is niet ongebruikelijk bij wetgeving.

Uiteraard zal ik graag het verzoek van de heer Hofstra overbrengen aan de collegae van Financiën, Binnenlandse Zaken en Onderwijs om, op het moment dat zij tot een conclusie komen naar aanleiding van deze uitspraak over deze specifieke kwestie van de ziektekosten-tegemoetkoming voor een aantal ambtenaren, de Kamer daarover in te lichten.

De heer **Bakker** (D66): Voorzitter! Als we aannemen dat de rechter zo'n uitspraak overneemt – wat hij in veel gevallen doet bij de Commissie gelijke behandeling; overigens niet in alle gevallen, maar stel nu even dat dit gebeurt – werpt dit dan geen nieuw licht op het feit dat als het gaat om arbeidsvoorwaarden, de wetgever zich over het algemeen wat betracht en algemene regels stelt, zoals de rechten op gelijke behandeling, en voor het overige de afspraken overlaat aan werkgevers en werknemers? Op het moment dat er door een rechterlijke uitspraak, als het ware het individuele geval of de individuele regeling voorbij, een

zekere olievlekwerking zou worden gegeven aan dit soort zaken, komt die verhouding misschien in een wat ander licht te staan.

Minister **Melkert**: Voorzitter! Ik heb geen aanleiding om op de vraag van de heer Bakker bevestigend in te gaan, hoewel ik op zichzelf die vraag wel begrijp. Het heeft iets te maken met wat wij destijds bij de behandeling van dit wetsvoorstel, maar bijvoorbeeld ook in het kader van flexibiliteit en zekerheid, met elkaar hebben besproken, namelijk dat het arbeidsrecht nooit stilstaat. Du moment dat de wetgever, zoals kortgeleden hier ook gebeurd is, flexibiliteit en zekerheid aanvaardt, weet je dat er alweer allerlei andere kwesties zijn die in het verkeer tussen individuele werkgevers en werknemers of eventueel binnen de collectiviteit van werkgevers en werknemers spelen en dat zich weer nieuwe vragen en interpretaties opwerpen, die altijd weer de vraag terug kunnen leggen bij de wetgever: moet de wetgever daar zelf niet in treden? Dat is op zichzelf een legitieme vraag. Maar evenzo zal het zo zijn dat als de wetgever die consequentie neemt, hij daarmee nog geen antwoord heeft op volgende situaties die zich in de praktijk van de arbeidssituatie zullen voordoen. Daar zal dus altijd weer een nadere afweging in gevonden moeten worden. Mij lijkt dit ook in deze kwestie het geval te zijn.

Vragen van het lid Meyer aan de staatssecretaris van Defensie, over **het veteranenbeleid**.

De heer **Meyer** (groep-Nijpels): Voorzitter! Afgelopen week zijn bij ons verontrustende telefoontjes binnengekomen over de uitvoering van de erkenningsuitkering van f 1000 voor de Indiëveteranen. Navraag bij het ministerie van Defensie te Kerkrade leerde mij dat er geen specifiek informatie-campagneteam bestaat om veteranen, hun partners of weduwen op de hoogte te stellen van de uitvoering van deze uitkering. De ervaring is ook dat door de hoeveelheid van telefoontjes de lijn permanent bezet is. Ook schriftelijke

Meyer

beantwoording stagneert door de overbezetting van de lijn. Bovendien werd mij medegedeeld dat ruim 100.000 aanvragen reeds binnen zijn en, wat mij ontstelde, dat de toekenning en uitbetaling minimaal een jaar op zich laat wachten.

Kortom, mijns inziens wordt de uitvoering onvoldoende ter hand genomen, als ik tenminste mag afgaan op de signalen van de bevraagde ambtenaren. Ik vind dat jammer, want de staatssecretaris is hiermee vorige week reeds begonnen, in het kader van de verkiezingscampagne, in Middageditie. De veteranen blijven intussen wachten op hun uitkering en erkenning.

Voor mijn fractie is dit aanleiding om de volgende vragen te stellen.

1. Zijn er meer mogelijkheden en plaatsen voor de veteranen of hun weduwen om een erkenningsuitkering aan te vragen?

2. Kan de staatssecretaris mij met de hand op het hart meedelen dat iedere gerechtigde wordt bereikt?

3. Kan mijn fractie opheldering krijgen over het totaal aan ingeleverde aanvragen? Tot tweemaal toe werd mijn fractie vorige week meegedeeld dat er reeds meer dan 130.000 aanvragen zijn binnengekomen, terwijl het vorige week verschenen persbericht van het ministerie spreekt over 50.000 aanvragen.

4. Is de ministeriële afdeling Kerkrade wel voldoende toegerust op de enorme stroom van aanvragen?

5. Is door het ministerie een minimumtermijn voor de afhandeling gesteld?

6. Acht de staatssecretaris het moreel verantwoord dat tussen het plan om te komen tot een eenmalige erkenning voor Indiëveteranen en de daadwerkelijke storting een periode van waarschijnlijk meer dan drie jaar ligt?

De **voorzitter**: Wilt u afronden?

De heer **Meyer** (groep-Nijpels):

7. Vindt de staatssecretaris het moreel aanvaardbaar dat door alle vertragingen een aantal veteranen mogelijk niet meer kan genieten van deze erkenningsuitkering?

8. Is het de staatssecretaris bekend dat in 1948 naast dienstplichtigen ook kortverbandvrijwilligers vaak in hetzelfde regiment of bataljon werden uitgestuurd en dat deze militairen na één jaar, elf maanden

en vier dagen in Nederland afzwaaiden?

9. Is het de staatssecretaris bekend dat de vrijwilligers zich kunnen beroepen op een tweejarig contract en de *f* 1000 kunnen claimen, terwijl de dienstplichtigen 26 of 27 dagen tekortkomen en dus waarschijnlijk geen recht hebben op de uitkering?

10. Is de staatssecretaris niet van mening...

De **voorzitter**: U gaat gewoon door, maar uw tijd is verstreken.

De heer **Meyer** (groep-Nijpels):
Neemt u mij niet kwalijk, dan houd ik gewoon op.

□

Staatssecretaris **Gmelich Meijling**:

Voorzitter! Op het moment dat de uitkeringswet tegemoetkoming tweetot vijfjarige diensttijd van kracht is geworden op 29 december jl., is in Kerkrade met man en macht gewerkt om die aanvragen af te handelen.

Ik heb al eerder in deze Kamer op een vraag van de heer Meyer meegedeeld dat reeds voor de inwerkingtreding van die wet een inventarisatie is gestart om de verwachte grote stroom van aanvragen die zou komen als de wet van kracht zou worden, het hoofd te bieden. Dat betekent dat wij al in een heel vroeg stadium aan zo'n 50.000 veteranen die in de afgelopen maanden om informatie hadden verzocht, een aanvraagformulier hebben kunnen toezenden. Inmiddels zijn er tienduizenden formulieren geretourneerd. Aan eenieder die zo'n formulier opstuurt, wordt overigens ook een ontvangstbevestiging gestuurd, zodat er geen misverstand over de verzending kan bestaan.

Op 14 januari zijn de eerste uitkeringen van *f* 1000 uitgereikt en inmiddels hebben ruim 7000 veteranen of hun weduwen op dit moment de uitkering ontvangen.

Voorzitter! Mede door een grote en gelukkig ook positieve publiciteit rond de betaling van die eerste uitkeringen wordt, zoals u zich kunt voorstellen, de dienst veteranen-uitkering op dit moment overspoeld met verzoeken om informatie. In de afgelopen weken zijn opnieuw 10.000 brieven binnengekomen. De bezetting is op dit moment als volgt: 50 personeelsleden werken continu aan de afhandeling van de aanvragen en met behulp van personeel

van enkele andere defensie-onderdelen in Kerkrade hebben wij 39 telefoonlijnen geopend die van 7.00 tot 17.00 uur beschikbaar zijn. Desalniettemin kan het voorkomen dat de dienst niet zo gemakkelijk bereikbaar is. Dat beeld kennen wij ook van andere instanties waar veel informatie wordt gevraagd. Dat is naar mijn mening ook onvermijdelijk.

Overigens worden de veteranen ook op andere manieren en via andere kanalen van informatie voorzien. Via het blad De Opmaat, bestemd voor alle veteranen-pashouders, wordt een aanvraagformulier met informatie ingesloten. Alle 660 gemeenten in Nederland zijn voorzien van informatiepakketten en aanvraagformulieren. Met andere woorden, er wordt op dit moment heel hard gewerkt om de aanvragen en de verwerking ervan in goede banen te leiden. Ik vraag echter wel begrip van de Kamer en de veteranen dat de vele tienduizenden aanvragen niet op stel en sprong verwerkt kunnen worden. Het is jammer dat sommigen er wat langer op moeten wachten, maar wij doen er alles aan om de achterstand die ongetwijfeld zal worden opgelopen, zo snel mogelijk in te halen.

Wat de publiciteit betreft is het volgende besloten. Als wij de eerste grote golf hebben verwerkt, wordt in alle dagbladen en huis-aan-huisbladen in Nederland nog eens de aandacht gevestigd op deze uitkering.

Er wordt overigens rekening mee gehouden dat de dienst veteranen-uitkering nog ruim twee jaar zal bestaan. Dat betekent niet dat de veteranen twee jaar lang op de uitkering moeten wachten. Het betekent wel dat deze veteranen-uitkering een openeinderegeling is. Dat wil zeggen dat ook aanvragen zullen worden behandeld die niet ogenblikkelijk na het van kracht worden van de wet zijn ingediend. Bovendien zal de dienst ondersteuning verlenen bij het behandelen van eventuele bezwaarschriften en beroepszaken.

Voor het eind van februari moeten ongeveer 20.000 uitkeringen zijn toegekend, namelijk de positieve beslissingen. Wij hebben ons voorgenomen om voor 1 juli 1998 50.000 aanvragen af te handelen. Dat is de helft van het aantal uitkeringen dat wij op dit moment verwachten.

De heer **Meyer** (groep-Nijpels): Voorzitter! Ik dank de staatssecretaris voor zijn antwoord. Ik ben er wat geruster op. Ik heb begrepen dat hij een behoorlijke informatiecampagne start. Hij spreekt over 50.000 aanvragen voor 1 juli a.s. Wat betekent dit voor de andere aanvragen? Zullen die ook op korte termijn worden afgehandeld? Ik wil dit graag weten. Ik vind dat van belang, mede in verband met de mortaliteit van deze mensen.

Staatssecretaris **Gmelich Meijling**: Voorzitter! De aanvragen worden natuurlijk in volgorde van binnenkomst afgehandeld, dus degenen die snel zijn met indienen, zullen ook snel worden bediend. Bovendien is het ene dossier wat makkelijker te verwerken dan het andere. Mede omdat de mensen niet meer zo jong zijn, zeg ik u toe dat het uiterste zal worden gedaan om de aanvragen zo snel mogelijk af te handelen.

Mevrouw **Van Heemskerck Pillis-Duvekot** (VVD): Voorzitter! Omdat ook ons berichten hebben bereikt dat het overvol is, zou het misschien een suggestie zijn om een extra telefoonnummer aan te vragen voor het verstrekken van de informatie. Het is mij bekend dat er een team van 50 mensen is, maar juist voor de informatie zou het goed zijn om dat telefoonnummer aan te vragen en er in advertenties aandacht aan te besteden.

Staatssecretaris **Gmelich Meijling**: Voorzitter! Ik neem deze suggestie graag mee. Wij zullen kijken of wij dit kunnen verwezenlijken.

Mevrouw **Van Ardenne-van der Hoeven** (CDA): Voorzitter! Collega Meyer heeft terecht het punt aangesneden van de wachtlijsten voor de uitkeringen voor de veteranen. Er is lang naar uitgekeken. Nu is het eindelijk zover, maar moet men weer maanden wachten. Kan de staatssecretaris toezeggen dat hij ook de aanvragen die na die

50.000 zullen binnenkomen, zo spoedig mogelijk zal behandelen en die niet vooruit sleept tot ver voorbij september, maar juist alles op alles zet en een extra taskforce inzet om alle aanvragen met spoed af te handelen?

Mijn tweede vraag betreft de herhalingsoefeningen. Mij blijkt dat men niet volledig op de hoogte is van het punt dat herhalingsoefeningen kunnen worden meegeteld bij de diensttijd. Dat is buitengewoon essentieel voor een bepaalde lichte die juist in de nadagen van de Indiëtijd zijn opgeroepen.

Staatssecretaris **Gmelich Meijling**: Op de eerste vraag kan ik volmondig "ja" antwoorden. Wij zullen er alles aan doen om de uitkeringen, of ze nu bij de eerste of bij de tweede 50.000 horen, zo snel mogelijk af te handelen.

Met betrekking tot de herhalingsoefeningen wil ik het volgende opmerken. Het geeft veel extra werk, omdat alle dossiers moeten worden nagekeken om te zien of er nog herhalingsoefeningen bij zitten. Mocht het zo zijn – en het zal zo zijn, want die berichten hebben u kennelijk bereikt – dat er rond het aspect herhalingsoefeningen nog misverstanden bestaan, dan zullen wij dat in onze volgende folders die uitgaan en onze advertentiecampagnes nog eens extra beklemtonen.

Vragen van het lid Van Dijke aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, over de privatisering van de uitvoering van de Algemene bijstandswet door een groot aantal gemeenten.

De heer **Van Dijke** (RPF): Mijnheer de voorzitter! Verleden week woensdag meldde Het Financieele Dagblad dat door persoonlijk ingrijpen van minister Melkert de privatisering van de uitvoering door kan gaan. De Volkskrant van donderdag jongstleden weet te melden dat deze privatisering van de uitvoering een besparing van 25% oplevert en dat er inmiddels een werkgroep is opgericht om helder te formuleren wat wel en wat niet aan private bedrijven kan worden uitbesteed. Bovendien zou het

ministerie van Sociale Zaken extra richtlijnen opstellen om de privacy van cliënten te waarborgen. Mijn fractie vindt dat dit overheidstaken zijn die niet kunnen worden uitbesteed. Nu gemeenten toch die kant opgaan of uitgewerkte plannen hebben om dat binnen afzienbare tijd te doen en daarvoor kennelijk de uitdrukkelijke toestemming van de minister hebben verkregen, leven bij mij de volgende vragen.

Is het na invoering van de nieuwe Algemene bijstandswet zodanig ingewikkeld geworden dat gemeenten nauwelijks nog in staat moeten worden geacht om binnen verantwoorde kostenkaders de uitvoering gestalte te geven? Private bedrijven kunnen het, zo maak ik uit de berichtgeving op, kennelijk nogal wat goedkoper, hoewel zij in tegenstelling tot gemeentelijke sociale diensten werken met een winsttoeslagmerk. Functioneren sociale diensten dan echt zo belabberd en onnodig duur?

De gemeente Assen heeft zelfs het consulentenwerk uitbesteed, terwijl dat naar mijn oordeel een publieke taak is. Waarom zou een cliënt de informatie die de overheid nodig heeft om de rechtmatigheid vast te stellen, verstrekken aan welke willekeurige werknemer van welk willekeurig bedrijf dan ook, zonder dat er met betrekking tot de privacy garanties zijn te geven?

Wat waren de bezwaren van de toezichthouder op grond waarvan aanvankelijk privatisering in de bijstand werd afgewezen en op grond van welke argumenten verleende de minister toch toestemming? Is er als de uitvoering in private handen komt, nog wel een adequaat toezicht op rechtmatigheid en doelmatigheid van de bijstandswet mogelijk? Als dat al het geval is, wordt deze dan door de privatisering niet ernstig bemoeilijkt? Waarom heeft de minister niet, voordat hij besloot privatisering in de uitvoering van de bijstand mogelijk te maken, vooraf daarover met de Kamer overleg gevoerd? Wil de minister de door hem op te stellen richtlijnen zo snel mogelijk aan de Kamer doen toekomen? Wil de minister hier toezeggen dat wij het voortgaan op de weg van privatisering in de uitvoering van de bijstand opschorten totdat er in deze Kamer een behoorlijk debat over deze kwestie is gevoerd?